

Mely esetekben minősülhet a pénzkölcsönnyújtási tevékenység üzletszerű, engedélyköteles tevékenységnek

A Társaság tervezett üzleti tevékenysége, hogy a cégcsoportjának tagjai által biztosított forrásokból egyedileg kijelölt vállalkozások részére tőkét kölcsönözzön. A vállalkozások kötelesek lennének a részükre folyósított pénzkölcsönöket előre meghatározott feltételek szerint visszafizetni, vagy a Társaság a kölcsönnyújtás ellenében részesedést szerezne a vállalkozásokban. A befektetési célra kijelölt vállalkozások lehetnek belföldön, illetve külföldön bejegyzettek, a Társaság cégcsoportjához tartozók, de azon kívüliek is, tekintet nélkül üzleti profiljukra, tevékenységi körükre.

A JOGKÉRDÉS

A tervezett tevékenység a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (**Hpt.**) 3. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott üzletszerűen végzett engedélyköteles pénzkölcsön nyújtásának minősül-e.

A TÁRSASÁG ÁLLÁSPONTJA

A Társaság tervezett tevékenysége kimeríti a pénzkölcsönnyújtás fogalmát, de nem minősül üzletszerűen végzettnek, mert az üzletszerűség fogalmi elemei közül hiányzik az előre egyedileg meg nem határozott ügyletek kötésére irányultság. Abban az esetben, ha a Hpt. hatálya alá tartozó pénzügyi szolgáltatási tevékenység nem tekinthető üzletszerűnek, úgy folytatásához nem szükséges a Felügyelet engedélye.

A FELÜGYELET ÁLLÁSPONTJA

A Hpt. 2. számú melléklet I. fejezetének 10.2. a) pontja szerint a hitelező és az adós között létesített hitel-, illetőleg kölcsönszerződés alapján a pénzösszeg rendelkezésre bocsátása, amelyet az adós a szerződésben megállapított időpontban – kamat ellenében vagy anélkül – köteles visszafizetni, pénzkölcsönnyújtásnak minősül.

A Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 10. e) pontja alapján az anyavállalatnak leányvállalatokkal, illetőleg ez utóbbiak egymás közötti, a likviditás biztosítása érdekében közösen végrehajtott pénzügyi művelete (csoportfinanszírozás) is a pénzkölcsönnyújtás fogalomkörébe tartozik.

A Hpt. 3. § (3) bekezdése alapján a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja alá tartozó hitel és pénzkölcsön nyújtási tevékenység üzletszerű folytatásához a Felügyelet engedélye szükséges.

Az üzletszerű tevékenység fogalmát a Hpt. 2. számú melléklet III. fejezet 22. pontja határozza meg: ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenységnek definiálva azt.

A Hpt. 3. § (12) bekezdése szerint pénzügyi intézménynek nem minősülő vállalkozás csoportfinanszírozást a Felügyelet engedélye nélkül is végezhet.

A Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja szerinti pénzkölcsön nyújtási tevékenység üzletszerű folytatása pénzügyi szolgáltatásnak minősül, amelynek folytatásához a Hpt. 3. § (4) bekezdésében előírtak alapján engedély szükséges.

A tényállás szerint a Társaság által vállalkozások részére nyújtani kívánt kölcsönök a pénzkölcsönnyújtás fogalmkörébe tartoznak.

Az állásfoglalás-kérelem alapján tehát az vizsgálendő, hogy a kérdéses ügyletek vonatkozásában a Hpt. üzletszerűség tevékenységet definiáló elemei megvalósulnak-e.

Az üzletszerűségnek a Hpt. definíciója szerint három eleme van, amelyek a Felügyelet megítélése szerint csak együtt, egymásra tekintettel értelmezhetők.

Annak megítélése során, hogy adott tevékenység üzletszerű tevékenységnek minősíthető-e, az üzletszerűség fogalmi elemeinek megvalósulását egyedileg szükséges értékelni. A Felügyelet megítélése szerint a definíciónak a rendszeresség és az előre egyedileg meghatározott ügyletek kötésére irányuló tevékenység elemei egymással szoros logikai kapcsolatban állnak. Amennyiben ugyanis egy adott tevékenységgel kapcsolatban az ellenérték fejében, rendszeres gazdasági tevékenységként történő folytatás fogalmi elemek megvalósulnak, úgy az ügyletek előre, „egyedileg meghatározatlansága” járulékos, magyarázó jellegű definíciós elemnek tekinthető. A rendszeresség fogalmának ugyanis alapvető jelentése, belső jelentéséből fakadó „eredménye”, hogy a jövőben ismétlődő, de előre nem azonosítható események megvalósulása következik be.

A Felügyelet álláspontja szerint az ügyletek akkor tekinthetők előre egyedileg meghatározottnak, ha a megkötendő ügyletek egyenként, egyedileg azonosítható módon minden tekintetben (például az ügylet értéke, jellemzői, az ügyletet megkötő felek személye, a teljesítés feltételei) előre meghatározottak. Amennyiben a konkrét kölcsönügylet(ek) a fent írtak szerint egyedileg azonosítható(k), akkor annak az adott kölcsönnek, illetve kölcsönöknek a nyújtása értelemszerűen nem lehet rendszeres.

Hangsúlyozni kívánjuk azt is, hogy a jogalkotó az ügyletek előre egyedileg meg nem határozott ügyletek kötése fogalmi elemében nem a szerződő felek azonosíthatóságát, hanem magának az adott ügyletnek az azonosíthatóságát nevesíti, mint kivételt az üzletszerűség alól és vélhetően ezt a szigorú értelmezést teszi helytállóvá. Erre utal magának a törvényi definíciónak a nyelvtani-stilisztikai megfogalmazása is. Az „előre egyedileg meghatározottság” kritériuma ugyanis nem a másik két fogalmi elemmel azonos módon, vesszővel elválasztva van felsorolva – amely azonos „erősségű” elemek jogszabályban történő felsorolásánál szokásos –, hanem gondolatjelek közé zárta, a rendszeresség fogalmát, mint fő fogalmi elemet megelőzően, mintegy azt körülírva, magyarázva került feltüntetésre.

Fentiekből következően rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység esetében nem tekintendő releváns körülménynek, ha az ügyletet kötő felek egymást már az ügyletkötést megelőzően ismerik, egymással üzleti, baráti, rokoni, stb. kapcsolatban állnak, mivel a szerződő felek személyének előzetes azonosíthatósága nem eredményezi, hogy az ügylet is előre egyedileg azonosíthatónak minősüljön.

A tervezett ügyletek minősítése a Hpt. üzletszerű tevékenységre vonatkozó fogalom meghatározása alapján

A tényállásból megállapíthatóan a tervezett ügyletek vonatkozásában az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett és a rendszeresség fogalmi elemek vitathatatlanul, egyidejűleg jelen vannak. A tényállás szerint a Társaság a vállalkozások számára befektetési céllal, fizetőképességük, üzleti működésük és profittermelő képességük, lehetőségük figyelembevételével gondos pénzügyi elemzést követően folyósítaná a kölcsönöket, így

megállapítható, hogy célja nyereség-, illetve vagyonszerzés. A Társaság a cégcsoport tagok által rendelkezésére bocsátott forrásokból folyamatosan, alapvető tevékenységeként nyújtana a kölcsönöket, így a fenti tevékenység rendszeres gazdasági tevékenységének tekinthető.

A megjelölt kölcsönnyújtások vonatkozásában a jogi vizsgálat tárgyát tehát kizárólag az a kérdés képezi, hogy az üzletszerűség fogalmi elemei közül az ügyletek egyedileg előre meghatározottsága fennáll-e.

A Felügyelet véleménye szerint jelen esetben az ügyletek száma, volumene és a szerződéskötő felek személye nem azonosítható be előre, mivel a későbbiekben felmerülő finanszírozási igények, szükségletek sem határozhatók meg előre. Nem látható be előzetesen az sem, hogy a Társaság a későbbiekben mely vállalkozásoknak nyújtana kölcsönt, tekintve, hogy azok az elvégzett pénzügyi elemzés alapján megfelelő profittermelő képességűnek mutatkoznak.

Ebből következően a Felügyeletnek a Társaság álláspontjával ellentétes megítélése szerint a bemutatott kölcsönnyújtásokkal kapcsolatban az üzletszerűség fogalmi elemei maradéktalanul megvalósulni látszanak, mivel a Társaság rendszeres gazdasági tevékenységként, nyereség, illetve vagyonszerzési céllal, előre egyedileg meg nem határozott ügyletek kötésével nyújtana azokat. Fentiek alapján a bemutatott tevékenység a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja alá tartozó engedélyköteles hitel és pénzkölcsön nyújtása pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek minősíthető.

A Hpt. 3. § (12) bekezdésének előírása alapján a törvény 2. számú mellékletének 10.2. e) pontjában meghatározott, a pénzkölcsönnyújtás fogalmába tartozó csoportfinanszírozás tárgyú, az anyavállalatnak leányvállalatokkal, illetőleg ez utóbbiak egymás közötti ügyletkötéseikhez nem szükséges a Felügyelet engedélye. Anyavállalat-leányvállalati viszony fennállása esetén, ha a Társaság vele azonos cégcsoportba tartozó vállalkozás számára kíván kölcsönt nyújtani, azt is vizsgálni szükséges, hogy az ügyletkötés a likviditás biztosítását szolgálja-e, azaz a csoportfinanszírozás fogalomkörébe tartozik, vagy sem.

2011. május